

קארלוס סאורה עבר בירשאל את מיבחן האט. אחרי שסירטו קריאת העורב הובא ארצה בדחילו וברחימו, מלווה בחששות כבדים אבל הצליח למשוך מיספר לאי מבוטל של צופים, מותר להביא סרטים נוספים משלו.

ובכן, הסרט הבא של סאורה שיוצג בי קרוב הוא אנה והזאבים, סרט שעשה הי במאי שלוש שנים לפני קריאת העורב, ושי עניינו העיקרי הוא הדגמת האיוולת המוחלטת שבמוסד הצנוזרה, באשר הוא. לא מפני שהסרט הזה מדבר ישירות על צניזורה (אם כי הדבר מוזכר גם הוא), אלא מפני שהצליח לעבור מתחת לאפס של "מהליל" המישטר הפרדנאקוטי; הוא אפילו ייצג את ספרד של הגנרליסימו בפסטיבל קאן, למרות שיש בו התקפה פרועה ואכזרית ביותר על ספרד ועל המישטר הפוליטי שבו היתה נתונה באותו הזמן. שלא כבסרטי האחרים, הפעם יצא סאורה לדרך, למן הרגע הראשון להכנת הסרט, במחשבה של הטפה פוליטית שבמרכזה שלושת הגורמים העיקריים לעיצוב אורח החיים בארצו: הדת, הצנזורה והבורגנות ה"אמידה", והו הסרט המנותק ביותר מן המציאות שעשיתי" מודה סאורה. "הכל מתרחש כאן על מישור המשל."



ג'רארדין צ'אפדין וחווה ליוו ב"אנה והזאבים" הביקורת הריעה

סטלה

מיגמרה

ביפאניה

תקליט פסטיקול שלו, המורכב מלהיטי סוף שנות ה-50, חברת סרביאס הבינלאומית מצליחה בזכותו של הסרט למכור את הי תקליט הנושא את שמו במאות אלפי עותדים קים. בימים אלה מנסה אסקימו לימון לסי לול לעצמו את הדרך גם לתחרויות היוקרתיות של פרסי גלובוס הזהב והאוסקר בארצות-הברית.

זה קרה, לכזובם. אין עוד ספק: בפעם הראשונה הצליח סרט ישראלי לפרוץ אל מסכי הקולנוע הבינלאומיים. והוא עושה

"אני חושב שזה מפני שאסקימו לימון הוא סרט כנה ואמיתי", אומר בועז דוידון, "בגלל האמינות שלו הוא יוצר הזדהות אצל הקהל בכל מקום. הלכתי לראות הקרנות בכל מיני מדינות. לא קרה לי פעם שמישהו — ויהיה זה המקריין או מטאטא האולם — לא יבוא אלי ויגיד: "תשמע, דבר כזה בדיוק קרה לי כשהייתי צעיר." "אולי זה כדאי". בכל מקום הקהל מקבל את הסרט בהתלהבות", אומר המפיק יורם גלובוס, "לא איכפת לאיש שהסרט



אופליה שפראדר וצחי נוי ב"אסקימו לימון" פריצה אל המסכים הבינלאומיים

זאת לאידווקא בזכות היותו ישראלי, מפיציו ברחבי העולם אינם מציגים אותו כסרט ישראלי. ברוב המדינות שבהן הוא מוצג שונה פס הקול והשחקנים מדברים בשפת המדינה. בגרמניה צועקת סטלה הי מיגמרת בגרמנית, באיטליה — באיטלית וביפאן ביפאנית. אבל ישראליותו של הסרט אינה ניתנת למחיקה. היא קופי צת לעיני הצופים מהשלטים בעבריות. הי מופיעים ברקע צילומי הסרט, או מדגלי המדינה ותמונת הרצל המופיעים בסצנה של טכס סיום שנת הלימודים בגמנסיה. דווקא העובדה שניתן להציג את הסרט בכל מקום בעולם, כיצירה קולנועית אוניברסלית שכל צופה יכול להזדהות עימה, ולאידווקא כמשהו הנושא עליו חותם של תעמולה ישראליה היא כנראה שגרמה לי פריצת-הדרך הזאת, שתעשיית הסרטים הישראלית ייחלה לה במשך שלושים שנה.

מה עוד הצלחתו של אסקימו לימון? איך הוא מצליח למשוך אליו מיליוני צופים ברחבי העולם ולקצור ביקורות נלהבות בכל מקום בו הוא מוצג?

זאת לאידווקא בזכות היותו ישראלי, מפיציו ברחבי העולם אינם מציגים אותו כסרט ישראלי. ברוב המדינות שבהן הוא מוצג שונה פס הקול והשחקנים מדברים בשפת המדינה. בגרמניה צועקת סטלה הי מיגמרת בגרמנית, באיטליה — באיטלית וביפאן ביפאנית. אבל ישראליותו של הסרט אינה ניתנת למחיקה. היא קופי צת לעיני הצופים מהשלטים בעבריות. הי מופיעים ברקע צילומי הסרט, או מדגלי המדינה ותמונת הרצל המופיעים בסצנה של טכס סיום שנת הלימודים בגמנסיה. דווקא העובדה שניתן להציג את הסרט בכל מקום בעולם, כיצירה קולנועית אוניברסלית שכל צופה יכול להזדהות עימה, ולאידווקא כמשהו הנושא עליו חותם של תעמולה ישראליה היא כנראה שגרמה לי פריצת-הדרך הזאת, שתעשיית הסרטים הישראלית ייחלה לה במשך שלושים שנה.



צ'אפדין ופרנץ גומז הצנוזורה נכלמה

הסיפור — פשוט. צעירה זרה באה לשי מש אומנת בבית שבו גרים שלוש בנים מבוגרים עם אמם הישישה. בית כפרי, מנוד תק ממקום יישוב, שבו מחיצות ברורות בין אדונים למשרתים; בית שבו המסורת שולטת ביד ברזל, ואיש אינו מעז לערער על שילטון זה.

פירוף דתי. זוהי ספרד בועיר-אנפין, בן אחד סובל מטירוף דתי מתקדם, מסתגף בתוך מערה בחצר, ומקדיש חייו לישו כאשר אינו חושק בגופה של הנערה. בן אחר מקשט את עצמו ואת הבובות שבחדרו במדים חגיגיים, מצטעצע בפילחונים צבאיים, אם כי אין כל סכנה שייצא אי פעם למילחמה ואין כל רמז לכך שהיה מסוגל לעמוד במיבחן כזה. ואילו הבן הי שלישי, המעודן, הכאילו-מתורבת מבין הי שלושה, הוא רכיכה חסרת כוחרצון ו יכולת-החלטה. גם שניים אלה חושקים, לפי דרכם, באומנת הנאה, ומנסים לזכות בתסי דיה — כמובן, מבלי לתת דבר מעצמם בתורה.

אולם הדמות המפחידה והמיפלצתית מכולן היא זו של אם מישפחה, אשה מודקנת הסובלת מקצרות, והמנפפת במחלותיה ובנכותה כבשוט, שתחתיה היא מחזיקה את כל בני הבית תחת מרותה, כי אשר מטרתה המוצהרת ברורה: אסור שי ישתנה משהו באורחות החיים, ביחסים בין האנשים, בצורת המחשבה ובחינוך, בצד כל אלה גדל דור צעיר, המשקיף בעיניים מאשימות על הקורה סביבו, דור שי